

Societațile fara nicio activitate economica, folosite doar în scopuri de planificare fiscala agresiva, sunt vizate de o noua directiva UE. Care sunt noutățile?

Societațile folosite în scopuri de planificare fiscala agresiva, care conduce la minimizarea bazei de impozitare și, deci, la reducerea taxelor datorate, sau la schimbarea jurisdicției de impunere, prin pastrarea activității operaționale și generarea profiturilor într-o țara, dar impozitarea lor și plata taxelor în alta țara, sunt vizate de directiva cunoscuta drept ATAD III, cu implementarea propusa începând cu 1 ianuarie 2024.

Este vorba de o noua inițiativa a Comisiei Europene care a emis o forma preliminara a acestei directive, la finalul anului trecut, și prin care ar urma sa introduca un test pentru identificarea entităților fara substanța economica, “Shell Companies”, care nu desfașoara de fapt nicio activitate economica. Aceasta forma preliminara aduce amendamente la Directiva 2011/16/EU.

De ce este nevoie și de ATAD III daca exista deja ATAD I și ATAD II?

Deși la nivelul Uniunii Europene exista deja linii directoare cu privire la reglementarea substanței economice și a descurajarii evitarii impozitarii (e.g. ATAD I, ATAD II, principii generale de prevalența a economicului asupra juridicului), noua inițiativa pune la dispoziție elemente concrete menite sa uniformizeze abordarea autoritaților fiscale atunci când este analizata realitatea unei entități.

O scurta recapitulare a noțiunilor de baza: ATAD I introduce un set de reguli ca standard minim de protecție pentru Statele Membre ale Uniunii Europene împotriva evitarii obligațiilor fiscale, în principal amintim: deductibilitatea costurilor îndatorarii, reiterarea regulilor generale anti-abuz, reguli specifice aplicabile societăților straine controlate). Mai departe, ATAD II are rolul de a clarifica tratamentul neuniform al elementelor hibride. Mai exact, clarifica situațiile în care doua jurisdicții implicate într-o situație de tratament neuniform ar trebui sa refuze deducerea unei plăți care rezulta în neimpozitarea veniturilor, garantând astfel ca impozitele sunt platite acolo unde sunt generate profiturile - de exemplu, exista instrumente de finanțare care în țara debitorului genereaza dobânzi care ar reduce profitul și taxele aferente, în timp ce în țara beneficiarului, aceleași sume încasate reprezinta dividende neimpozabile.

Noile masuri aduse de ATAD III vor stabili standarde de transparență în ceea ce privește utilizarea entităților paravan, astfel încât utilizarea abuziva a acestora sa fie detectata mai ușor de autoritațile fiscale.

Versiunea preliminara a directivei contureaza trei criterii esențiale pe care le denumește “gateway” și prin care se va determina daca o entitate este susceptibila de a se califica drept entitate fara substanța economica:

- Peste 75 la suta din veniturile entității în cei doi ani anteriori implementarii directivei sunt „venituri pasive”. Acestea includ: dobânzi, redevențe, dividende și câștiguri de capital din cesionarea acțiunilor/parților sociale;

venituri din asigurari și din activități bancare; și venituri din operațiuni de leasing, etc.

Presupunând ca directiva este implementată în 2024, companiile din România parte din grupuri multinaționale prezente și în țări cu tradiție în legislația holdingurilor (ex. Olanda sau Luxemburg) vor monitoriza veniturile aferente anilor 2022 și 2023 pentru verificarea acestei prime condiții. Deci operațiunile de astăzi pot determina viitorul unei societăți din România ce este parte dintr-un grup de multinaționale.

- Entitatea este implicată în principal în activități transfrontaliere, cu peste 60% din veniturile relevante generate din aceste activități sau transmise entităților straine.
- Entitatea a externalizat administrarea operațiunilor de zi cu zi și luarea deciziilor privind funcțiile semnificative.

Conform propunerii, dacă o entitate “bifează” toate cele trei criterii, va trebui să declare informații legate de substanța economică în declarațiile sale fiscale. Mai exact, societatea ar urma să declare aspecte precum: confirmarea deținerii unui cont bancar activ în UE; sediul propriu, cel puțin un director local independent sau angajat cu normă întreaga etc. Toate aspectele care ar urma să fie declarate ar trebui însoțite de documente justificative.

Sa luăm cazul concret al României: dacă în urma analizei acestor informații, o societate operațională din România rambursează un împrumut și dobânda către o societate de tip trezorerie din grup (ex. Cipru), iar trezoreria este desemnată drept Shell Company, aceasta nu va putea beneficia de prevederile tratatului de evitare a dublei impuneri dintre Cipru și România (impozitul cu reținere la sursă la plata dobânzilor nu va mai fi redus de la 16% la 10%) sau de tratamentul fiscal expus în temeiul Directivei privind dobânzile și redevențele (care prevede în anumite condiții scutirea integrală de impozit a dobânzilor). Astfel, statul membru de rezidență al societății desemnate drept Shell Company (Cipru, în acest exemplu) fie va refuza emiterea unui certificat de rezidență fiscală, fie certificatul va fi emis cu rezerve, ceea ce va atrage atenția României asupra unei probleme fiscale latente.

Având în vedere prevederile formei preliminare ale Directivei și condiția de monitorizare a veniturilor înregistrate cu doi ani înaintea implementării, toate grupurile multinaționale ar trebui să demareze cât mai curând un audit intern al funcției fiscale din perspectiva impactului posibil al acestei directive și să ia măsuri de aliniere a fluxului operațional cu fluxul decizional.